

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmvla Caietani

Cajetan, Thomas

Antverpiae, 1575

Rempublicam tyrannicè occupare peccatum est grauißimum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41716

Torneamentum (hoc est ludus quo ad ostentationem virium & audaciæ milites multi ex condicto conueniunt & congregiuntur temerè: ita ut sæpe mortes hominum inde proueniant) peccatum esse mortale constat ex admixta pernicie vitæ humanæ, siue in effectu, siue in periculo frequenti, absque rationabili causa. Vnde tales ibi vel propterea mortui carent Ecclesiastica sepultura, etiam si ad pœnitentiam conuersi fuerint: ut canonica iura disponunt.

Rempublicam tyrannicè occupare peccatum est grauisimum.

Tyrannus qua respublica occupatur (vel quantum ad dominum ut contingit iis qui se ut dominos constituunt, siue immediate siue mediante, coacto consensu subditorum. Vel quantum ad effectum modumque regiminis: ut contingit iis, qui quamuis veri sint Domini, non querunt publicum bonum sed proprium) est peccatum mortale grauisimum: utpote contra bonum publicum & tantò peius quanto remotius est à pœnitentia. Regnandi siquidem amor tantus est, ut non permittat tyrannum quò ad dominium conuerti ad pœnitentiã, utilis quoque boni proprii amor radicitus, difficillimè euelli potest.

Sed nunquid gubernante tyranno (qui scilicet non habet legitimè dominium sed tyrannicè occupat illud) peccent illi qui recurrunt ad ipsum pro iustitia? quia inducunt illum ad actum quem non potest licitè exercere.

Respondetur quod excusantur à peccato inducendi tyrannum ad actum & opus sibi illicitum petentes ab illo iustitiam: quia non petunt actum illicitum, sed iustitiam actus illius illiciti. Sicut enim luxuriosa sanctè consulitur ut non adulteretur sed fornicetur, hoc est minus malum committat: quia subintelligitur si luxu-

si luxuria uti vis: ita occupatori domini sancte suadetur quòd minus male utatur domino illo, constat autem quòd minus male vitur qui uturpato dominio vitur in actibus aut operibus aliàs iustis, quam si in actibus aut operibus aut etiam omissionibus iniustis & perniciosis Reipublicæ aut particulari personæ vitur. Eadem ante ratio est de suadente & petente. Et propterea piè interpretandæ sunt petitiones tam iustitiæ quàm honestæ gratiæ quæ offerantur tyrannis: scilicet si vis, seu ex quo vis detinere & exercere hoc dominium, vitere illo iustè, vitere honestè, vitere piè, vitere ad utilitatem publicam & privatorum prout deceret dominum. Attestatur quoque hoc esse licitum communis vsus omnium qui sub tyrannis & dubiis Dominis degunt: dum absque conscientiæ scrupulo passim omnes ad tyrannos & dubios dominos recurrunt, ac si essent domini. Hoc enim signum est licitum esse hunc ad tyrannos recursum: quia alienum à ratione est, ut omnes (inter quos sunt viri probi) errent, & peccent absque remorsu conscientiæ. Attestatur etiam supradictæ piæ interpretationi intentio recurrentium ad tyrannos: constat namq; quod non intendunt ipsi petere: ut tyrannus vitatur tyrannide, ut vsurpet actum iudicii: quoniã malent ut cederet tyrannidi & iudicio: sed ex quo vsurpat sibi dominum ac iudicium, intendunt ut iustè, ut piè vitatur vsurpato dominio & vsurpato iudicio. Et quod intendunt, hoc petunt: ita quòd nec intendunt nec petunt actum vsurpatum, sed qualiter sanctam in actu vsurpato exercendo.

Vedigal diuersis respectibus dici potest iniquum.

Vedigalia iniqua non solum sunt quæ imponuntur à non habentibus potestatem, utpote tyrannis,

rannis,